

BABA VE ÇOCUK İLİŞKİSİ

Öğr. Gör. Dr. Gör. Şule Erden

Ç.Ü . Eğitim Fak. İlköğretim Böl.
Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı

Babanın ebeveyn kimliği doğumdan sonra ortaya çıkmaktadır. Doğumdan sonra eşlerin ev düzeni, akrabalık ilişkileri, sosyal rolleri, beklentileri değişmektedir. Eşler arasındaki ilişki ne kadar sağlam temellere oturursa, anne baba ve çocuk ilişkisi o kadar sağlıklı olur. Erkeğin dünyasındaki değişimi anlayabilmek için, önce bebeğin kadının dünyasında yarattığı değişimi anlamak gerekir. Bebeğin dünyaya gelmesiyle birlikte, babanın dünyasında önemli değişiklikler görülür. Baba, uykusuzluk ve yorgunluk yaşamaya başlar, günlük sorumlulukları artar, ebeveyn kimliği öne çıkar, müdahaleci akrabalara maruz kalır, kendisine daha az bakan ve daha kaygılı bir eşle karşı karşıya kalabilir.

Bebek beklemek anne kadar olmasa da baba adayını önemli ölçüde etkiler. Anne gibi biyolojik bir değişiklik yaşamasa da babalık rolüne uyum sağlamak için bazı sorunlar yaşar. Baba rolüne alışmaya çalışırken, bebeğin sağlıklı doğup doğmayacağı, bebeğin bütçeyi nasıl etkileyeceği ile ilgili kaygılar, iş yaşamını ve sosyal yaşamını etkilemesine yönelik kaygı ve korkular yaşamaktadırlar.

Doğum sonrası ise babalar; sürekli ağlayan bir bebek, uykusuz geceler, elinden geleni yaptığı halde tüm ilgiden uzakta kendini dipsiz bir kuyuda hissedebilir. Yeni babalar da hayatlarındaki ani değişim ve artan sorumluluk duygusu gibi nedenlerden dolayı doğum sonrası depresyon geçirebilirler. Artan sorumluluk, babalık baskısı, çocuk sahibi olmanın getirdiği masraflar, bunun sonucunda değişen yaşam tarzı, eşle değişen ilişki,

uykusuzluk ve artan ev işleri gibi nedenler babaları depresyona itebilir. Bu depresyonun nedeni ise, ebeveynlik konusundaki yetersiz bilgilenmelerinden kaynaklanabilir.

Babanın bebekle iletişimi çocuğun ruh ve beden sağlığı açısından son derece önemlidir. Bu iletişime anne karnında başlanılabilir. Annenin karnına dokunan ve onunla konuşan baba hem doğacak çocuğuna karşı olan bağı güçlendirir hem de onunla konuşurken ya da eşinin karnını okşarken bebek de babanın varlığını hisseder. Anne karnındaki bebek, sesleri duyar ve depolar. Böylece annesinin olduğu kadar babasının sesini de tanır.

Doğumdan sonra babaların bebeğin tüm bakımını annelere bırakmamaları gerekir. Babalar da pekala emzirmek hariç, her türlü bakımı bebeklerine verebilirler. Altlarını değiştirebilirler, uykuya geçmelerine eşlik edebilirler. Bebeğin bakımında aktif olan babalar aktif olmayanlara göre çocuğuyla daha çabuk ve köklü bir bağ kurmaktadır.

BABANIN İLGİSİ İLETİŞİM YETENEĞİ KAZANDIRIYOR

İlk aylarda baba tarafından yoğun ilgi ve bakım gören bebeklerin çevreleriyle iletişim kurmada daha istekli olduğu bilinmektedir.

• Babanın çocuğun bakımıyla yakından ilgili olması özellikle erkek çocuklarda ileriki yaşlarda karşı cinse şiddet uygulama eğilimini düşürmektedir. Tek başına bir anne tarafından yetiştirilen çocuklar büyüme süreçlerinde sadece anneye beraber oldukları için en ufak mutsuzluklarını ya da

sorunlarını bile doğrudan anneye bağlayabilmekte ve ileriki yaşlarda anneye, dolayısıyla karşı cinse karşı olumsuz tepkiler geliştirebilmektedirler. Babanın çocuğun büyüme sürecindeki aktif rolü ise bu olasılığı düşürmektedir.

• Yapılan araştırmalar babalarının yakın ilgisiyle büyüyen çocukların genelde kendilerini ifade etme ve iletişim kurabilme konusunda daha becerikli olduğunu göstermektedir.

• Babanın, çocuğun bireyselleşmeyi öğrenmesi üzerindeki rolü büyüktür. Çünkü anneler çocuk

bakımında çok daha korumacı, denetleyici bir yaklaşım sergilerken babalar çocuğun çevreyi ve hayatı keşfetme aşamasında ona daha fazla özgür alan bırakmayı tercih etmektedirler.

• Yetişme sürecinde babanın aktif rol oynadığı çocukların içgüdülerini kontrol etmede ve sosyal adaptasyonda daha başarılı oldukları da bilinmektedir.

BABANIN İLGİSİ ÇOCUĞUN KİŞİLİĞİNİ ETKİLİYOR!

Sağlıklı baba-çocuk ilişkisi, çocuğun kendisiyle barışık, okulda başarılı, arkadaşlarıyla uyumlu olmasına ve liderlik özelliklerinin gelişmesine yardım etmektedir.

BABANIN İLGİSİ ÇOCUĞUN ZEKA GELİŞİMİNİ ETKLİYOR!

Baba çocuğun hayatındaki en önemli kişidir. Çocuğun çevre ile ilişkisinde onu desteklediğinde, bağımsız davranması ve düşünmesine yardımcı olduğunda, çocuğun zeka gelişimi için önemli bir katkı sağlamış olur. Babanın çocuğuna zaman ayırarak onunla konuşması, kitap okuması, olaylar hakkında onun ne düşündüğünü sorması, oyunlarında ona eşlik etmesi ve hatta dokunması bile, çocuğun zeka gelişimini olumlu etkilemektedir.

BABANIN İLGİSİ ÇOCUĞUN CİNSEL GELİŞİMİNİ ETKİLİYOR!

Baba kız ve erkek çocuğunun cinsel gelişiminde önemli bir role sahiptir. Erkek çocuklar için bu önem daha fazladır. Çünkü çocuk cinsel gelişimini gözlem, taklit ve özdeşim kurma yollarıyla oluşturmaktadır. Çocuğun cinsel gelişiminde ilk başvurduğu yol, karşısındaki modelin tavır ve hareketlerini tanımaya ve anlamaya çalışmaktır. Kız çocuklarında durum bundan farklı olsa da, baba kimliği karşı cinsi tanınması ve karşı cinse koyacağı tavırlar konusunda ipucu vermektedir. Babanın kızına ilgili davranması, karşı cinse güven duymasını sağlamakta, ayrıca kendisine olan güvenini de arttırmaktadır.

DİSİPLİN SAĞLAMADA BABANIN ROLÜ

Disiplin sağlamada babanın önemli bir rolü vardır. Tabii ki, bu babanın bağırması, azarlaması, cezalandırması, korkutması ya da tehdit etmesiyle olmaz. Sağlıklı olanı, babanın açık,

esnek, sınırları olan ve tutarlı bir iletişim kurmasıdır. Bu şekilde çocuğun disiplin anlayışına önemli katkı sağlar.

Babalar çocuklarıyla iletişim kurarken;

Çocuğa sevgi, ilgi göstermeli ve zaman ayırmalıdır. Kendisine ilgi gösterilen çocuk sevildiğini hissederek mutlu olur.

Çocuğa verilen sevgi koşulsuz olmalıdır.

Bebeklerinin bakımında görev almalıdır. Beslenmesi, bakımı, temizliği, ağladığında sakinleştirilmesi konularında anneye yardım etmelidir. Bu durum daha sonraki yıllarda kurulacak olan sağlıklı iletişimin önemli bir parçasıdır.

Çocuğu başkalarıyla kıyaslamamalıdır.

Çocuğun olumlu davranışlarını desteklemeli, başarısızlıkları karşısında sabırlı ve sakin olmalıdır.

Baba davranışlarıyla çocuğuna iyi bir rol-model olmalıdır.

BABALIĞI KEYİFE DÖNÜŞTÜRECEK ÖNERİLER

Çocuklarınızla ortak ilgi alanları yaratarak, bundan keyif alarak, bunu çocuğa hissettirmelidir. Bu durum baba-çocuk iletişimini kuvvetlendirecektir. Örneğin; maça, alışverişe, sinemaya, geziye gitmek, birlikte oyun oynamak gibi. Burada önemli olan ona zaman ayırmaktır.

Akşamları belirli bir saati eşinizle iş bölümünde bulunmak için ayırın. İsterseniz ev işlerini paylaşın, isterseniz çocuğunuzu bir sonraki okul günü için hazırlayın. Ama, oyun ya da etkinlik vaktini de atlamayın! Unutmayın, çocuğunuzun sizinle birebir geçireceği bir zamana ihtiyacı var.

İş hayatınız ne kadar stresli, karışık ya da yoğun olursa olsun işinizi evinize taşımayın. Bu evde geçireceğiniz keyifli saatlerinizi kısıtlamaktan ve çocuğunuzla ilgilenmenizi sınırlandırmaktan başka bir işe yaramaz.

Çocuğunuz için hayatındaki en önemli erkek rol modelin siz olduğunı bilin. İyi ve iyi ilişkiler kuran bir çocuk yetiştirmek istiyorsanız, önce siz iyi ve iyi ilişkiler içinde olmalısınız.

Ailenizin ihtiyaçlarını doğru ve eksiksiz bir şekilde karşılamak için eşinizle konuşmanız çok önemli. Birbirinizin hoşuna giden ya da gitmeyen davranışları konuşun. Gerekirse birlikte bazı kurallar koyun ve tüm aile bireyleri bu kurallara uyun.

Bazen eşinizin ya da sizin tek başına kalmak ihtiyacı içinde olabileceğinizi aklınızdan çıkarmayın. Çocuğunuzla evin dışında yalnız yapabileceğiniz aktiviteler bulun. Bu hem çocuğunuza hem size hem de eşinize iyi gelecek molalar yaratır.

Çocuğunuzla ilgili kuralları eşinizle birlikte alın. Günlük bakımından yetiştirilmesine kadar her şeyde tutarlı olun. Siz başka, eşiniz başka davrandığında hem ilişkiniz hem de çocuğunuz bu durumdan olumsuz etkilenebilir.

Kaynaklar

Anonim1 <http://www.anneoluncaanladim.com/17/ve-babalar/2793/baba-hamilelik-surecinin-izleyicisi-degil-katilimcisi-olmali>

Anonim2 <http://www.anneoluncaanladim.com/17/ve-babalar/1560/dogum-sonrasi-depresyon-annelere-ozgu-degil>

Anonim 3 <http://www.anneoluncaanladim.com/17/ve-babalar/1543/couvade-sendromu>

Anonim 4 <http://www.anneoluncaanladim.com/17/ve-babalar/1278/babalari-tarafindan-ilgi-goren-bebeklerin-farki>

Anonim5 <http://www.anneoluncaanladim.com/17/ve-babalar/372/baba-cocuk-iliskisi-sandigimizdan-da-onemli>

Anonim 6 <http://www.anneoluncaanladim.com/17/ve-babalar/2476/baba-olmaktan-degil-babalik-yapmaktan-keyif-aliyor-musunuz>

Çelenk, S. (2003).Okul Başarısının Ön Koşulu: Okul Aile Dayanışması, İlköğretim-Online 2(2), sf. 28-34, <http://www.ilkogretim-online.org.tr>, (20.06.11 ulaşıldı).

Dökmen, Ü. (1998). *Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişimi Çatışmaları ve Empati*, 7. Baskı, İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Ekşi, A. (1990). *Çocuk, Genç, Ana Babalar*. I. Baskı, Ankara: Bilgi Yayınevi.

Jaffee S. R., Moffitt, T. E, Caspi, A., ve Taylor, A. (2003) Life with (or without) father: the benefits of living with two biological parents depend on the father's antisocial behavior, *Child Development*, 74, 1, Pages 109–126

Kotaman, H. (2008).Türk ana babalarının çocuklarının eğitim öğretimlerine katılım düzeyleri *Eğitim Fakültesi Dergisi XXI (1)*, 135-149.

Navaro, L. (1994). *Beni Duyuyor musun?*, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Özmert, E. N.(2006). Erken çocukluk gelişiminin desteklenmesi-III: Aile, *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*; 49: 256-273

Tamis-LeMonda, C.S., Shannon, J.D, Cabrera, N.J., and Lamb, M. E. (2004) Fathers and mothers at play with their 2- and 3-year-olds: contributions to language and cognitive development.*Child Development*, 75,6; 1806 – 1820.

